

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 28.04.1969, sp. zn. 7 Cz 35/69, ECLI:CZ:NS:1969:7.CZ.35.1969.1

Číslo: 84/1969

Právní věta: Náhrada za stratu na zárobku má na rozdiel od náhrady mzdy charakter opätujúceho sa plnenia; pri uplatnení nároku na túto náhradu neprichádza do úvahy prekluzia jednotlivých mesačných plnení, ale prekluzia celého nároku.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 28.04.1969

Spisová značka: 7 Cz 35/69

Číslo rozhodnutí: 84

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Náhrada škody v pracovním právu

Předpisy: 65/1965 Sb. § 195

§ 261

§ 262

§ 263

§ 273

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 84

Náhrada za stratu na zárobku má na rozdiel od náhrady mzdy charakter opätujúceho sa plnenia; pri uplatnení nároku na túto náhradu neprichádza do úvahy prekluzia jednotlivých mesačných plnení, ale prekluzia celého nároku.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu z 28. 4. 1969, [7 Cz 35/69](#).)

Žalobca uviedol v žalobe, podanej dňa 23. 5. 1968, že utrpel dňa 15. 7. 1965 pracovný úraz a že mu žalovaný poskytol v septembri 1966 na odškodnenie úrazu bolestné, náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia a náhradu za stratu na zárobku po dobu pracovnej neschopnosti v celkovej výške 17.185 Kčs. Pretože sa stal následkom úrazu invalidný a poberá od 6. 10. 1966 dôchodov vo výške 1.024 Kčs mesačne, žiadal, aby žalovanému bolo uložené platiť mu od 6. 10. 1966 mesačne rozdiel medzi priemerným zárobkom dosahovaným pred úrazom vo výdke 1.500 Kčs a invalidným dôchodkom, tj. 476 Kčs.

Žalovaný namietal predovšetkým nesprávnosť údajov žalobcu ohľadne výšky pôvodného zárobku aj dôchodku. Tvrdil, že priemerný zárobok žalobcu pred pracovným úrazom robil správne 1.274 Kčs čistého mesačne a že dôchodok žalobcu činí správne 1.080 Kčs mesačne a je z neho zrážená zvláštna daň z dôchodku vo výške 56 Kčs.

Okresný súd v Žiline uložil žalovanému rozsudkom z 28. 8. 1968, aby platil žalobcovi od 6. 10. 1966 rentu vo výške 225 Kčs mesačne; v zbytku žalobu zamietol. Vychádzal pri tom zo zistenia, že priemerný zárobok žalobcu pred úrazom robil 1.249 Kčs čistého mesačne a že dôchodok žalobci činí 1.024 Kčs.

Krajský súd v Banskej Bystrici potvrdil rozsudkom z 21. 11. 1968 rozsudok súdu prvého stupňa, avšak s tou zmenou, že priznal žalobcovi rentu až od 23. 5. 1967. Krajský súd nevyhovel námietke žalovaného, ktorý poukazoval na ustanovenie § 273 zák. práce a žiadal, aby sa pri výpočte straty žalobcu na zárobku vychádzalo z jeho invalidného dôchodku bez odpočítania zvláštnej dane z dôvodku, teda zo sumy 1.080 Kčs, takže náhrada za stratu na zárobku by robila len 169 Kčs mesačne. V zhode so súdom prvého stupňa dôvodil, že treba vychádzať zo žalobcovho dôchodku po odpočítaní zvláštnej dane z dôchodku, lebo zníženie o daň z dôchodku nie je takým znížením dôchodku podľa predpisov o sociálnom zabezpečení, aké má na mysli ustanovenie poslednej vety § 195 ods. 1 zák. práce. K pochybnosti žalovaného, či bola žaloba podaná včas, krajský súd uviedol, že sa na uplatnený nárok žalobcu vzťahuje ustanovenie § 261 ods. 1 zák. práce, takže žalobcovi možno priznať náhradu za stratu na zárobku len za dobu jedného roku pred podaním žaloby, teda od 23. 5. 1967; nárok na túto náhradu za dobu od 6. 10. 1966 do 22. 5. 1967 zanikol.

Najvyšší súd rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona podanej predsedom Najvyššieho súdu, že rozsudkami súdov oboch stupňov bol porušený zákon a tieto rozsudky zrušil.

Z odôvodnenie:

Predovšetkým treba uviesť, že aj keď krajský súd uviedol, že rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil (§ 219 o. s. p.), v skutočnosti tento rozsudok zmenil (§ 220 ods. 1 o. s. p.).

Krajský súd prehliadol ďalej ustanovenie § 273 zák. práce, podľa ktorého sa invalidným dôchodkom, čiastočným invalidným dôchodkom a dôchodkom pozostalých rozumejú tieto dôchodky bez odpočítania prípadnej zvláštnej dane z dôchodku; v dôsledku toho potom nesprávne vyložil poslednú vetu § 195 ods. 1 zák. práce, ktorá dopadá na celkom iné prípady. Rovnakého pochybenia sa dopustil tiež súd prvého stupňa.

Súdy obidvoch stupňov tak isto zanedbali ustanovenia § 275 zák. práce a § 30 až 34 vlád. nar. č. 66/1965 Zb. o zisťovaní priemerného zárobku; v dôsledku toho vychádzali nesprávne zo sumy 1.249 Kčs mesačne, vyplývajúcej zo správy o mzde žalobcu za rok 1964, založenej v spise.

Súd prvého stupňa sa vôbec nezaoberal vo svojom rozhodnutí otázkou, či žalobca uplatnil nárok na náhradu za stratu na zárobku včas, napriek tomu, že to bolo jeho povinnosťou, vyplývajúcou z ustanovenia § 261 ods. 2 zák. práce. Krajský súd sa síce zaoberal touto otázkou, dospel však k nesprávnym záverom, lebo vyložil ustanovenie § 261 ods. 2 zák. práce v súvislosti s ustanovením § 263 ods. 1 a § 262 ods. 1 zák. práce nesprávne. Krajský súd si neuvedomil, že pri náhrade za stratu na zárobku ide o náhradu škody a že náhrada za stratu na zárobku má na rozdiel od náhrady mzdy charakter opätujúceho sa plnenia. Neprichádza preto pri uplatnení nároku na náhradu za stratu na zárobku do úvahy prekluzia jednotlivých mesačných plnení, ale prekluzia celého nároku.

Z uvedeného hľadiska zostalo však dokazovanie neúplné. Ide totiž o to, že nárok je vzhľadom na ustanovenie § 265 ods. 1 zák. práce uplatnený včas aj vtedy, ak bol v stanovenej lehote uplatnený u

rozhodcovského orgánu, hoci mal byť uplatnený na súde alebo naopak. Nemusí byť teda z hľadiska včasnosti uplatnenia nároku rozhodujúci dátum podania žaloby z 23. 5. 1968. Z výpovedi predsedu ZV ROH I. M. totiž vyplýva, že žalobca prejavil nesúhlas s náhradou škody, ktorá mu bola vyplatená v septembri 1966. Je preto nevyhnutné vypočítať žalobcu, prípadne aj jeho manželku A. K. (ktorá za nebo odškodňovanie úrazu vybavovala), o tom, čo týmto podaním bolo mienené, či prípadne nešlo o návrh na zahájenie rozhodcovského konania, alebo či pri iných pojednávaniach na ZV ROH nebol taký návrh urobený. Pri posúdení charakteru uvedeného podania nemôže byť rozhodné len to, že svedok I. M. ho za taký návrh nepovažoval a že sa preto ZV ROH viac nezaoberal prípadom odškodnenia úrazu žalobcu. Oboznámiť sa bude treba tiež so stanoviskom žalovaného, ktoré zatiaľ podľa obsahu spisu nie je celkom zhodné s údajmi svedka J. M.

Inak treba ešte dodať, že žalobca uplatnil náhradu za stratu na zárobku až od 6. 10. 1966, napriek tomu, že podľa rozhodnutia ŠUSZ – Správy dôchodkov v Bratislave z 23. 8. 1966 bol mu invalidný dôchodok priznaný už od 16. 7. 1966, takže prípadný nárok na náhradu za stratu na zárobku mu vznikol už týmto dňom. Dátum 6. 10. 1966 je – ako plyne z citovaného rozhodnutia – len dátum začiatku pravidelného vyplácania dôchodku. V tomto smere nebol žalobca ani pri spisovaní žaloby, ani neskôršie v priebehu konania poučený (§ 5 o. s.

Z uvedeného vyplýva, že súdy porušili zákon v ustanoveniach § 195 ods. 1 a § 273 zák. práce, ďalej v ustanoveniach § 1, 6 a 120 ods. 1 o. s. p. v súvislosti s ustanoveniami § 261 ods. 1, § 262 ods. 1, § 263 ods. 1, § 265 ods. 1 a § 275 zák. práce a § 30 až 34 vlád. nar. č. 66/1965 Zb.